

АРМІЯ INFORM

дайджест

ЯК ОТРИМАТИ СТАТУС УБД:

алгоритм дій і необхідні документи

4-5 стор.

ДАЙДЖЕСТ
ІНФОРМАЦІЙНОГО
АГЕНТСТВА

Адреса:
м. Київ,
вул. Князів Острозьких,
буд. 45/1, корп. 33.

armyinform.com.ua

press@armyinform.com.ua
fb.com/armiyainform
@army_inform
@armyinformcomua
+38 (044) 285-70-33

Начальник
Інформаційного агентства
Віталій САРАНЦЕВ

Віддруковано
ТОВ «МЕГА-ПОЛІГРАФ»,
вул. Марка Вовчка, 12/14,
м. Київ, 04073.
Зам. № _____
Наклад: 25 000 прим.

Зміст

Як отримати статус УБД: алгоритм дій і необхідні документи.....	4
Урбіцид: чому рашисти знищують наші міста і села.....	6
Після 2014 року сержантський корпус ЗСУ почав «підійматися з попелу», як птах фенікс.....	8
Битва Давида проти Голіафа, або Українська якість проти російської кількості.....	8
Аби не стати жертвою дезінформації в умовах війни.....	10
Як перейменуваннями створили міф про «ісконно русській» Крим.....	12
росія – це злодій з великої дороги, або Навіщо недоімперії привласнювати імена українців-митців.....	14
Військові інаходи, якими користуємося щодня.....	16
Переможна зброя вітчизняного війська.....	18
Грецька каральна операція нквс.....	20
Окупанти вдаються до геноциду українських дітей.....	21
«Велика Україна» як новітня національна ідея країни-переможця.....	22
Чому козацьке Різдво – найкраще?.....	24
30 війн із Заклятим сусідом. Переможна оборона Києва 1151 року.....	26
Щоб не буксувати у снігу чи на льоду.....	28
Ліки, які ветерани війни можуть отримати безоплатно.....	30
Чому ізраїльтяни стріляють із пістолетів «не так, як усі».....	32
Які крупи можна приготувати без варіння.....	33
На дозвіллі.....	34
Кросворд.....	35

**Цьогоріч Україна стала
світовим взірцем сміливості –
Володимир Зеленський**

«Цьогоріч Україна стала світовим взірцем сміливості. І мільярди людей на всіх континентах побачили, що означає українська незламність і чому російський терор не досягне своєї мети», – йдеться в повідомленні Володимира Зеленського у Twitter.

ЯК ОТРИМАТИ СТАТУС УБД: алгоритм дій і необхідні документи

В Україні розпочався процес оформлення документів, які підтверджують статус учасника бойових дій під час відсічі широкомасштабної агресії росії.

Для розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій у системі Міноборони, яка включає ЗСУ, ГУР МО та ДССТ, створено відповідні комісії.

Хто має право звернутись до комісії

- командир (начальник) військової частини;
- особисто військовослужбовець;
- особа, звільнена з військової служби.

Документи, що подаються на розгляд комісії, готують відповідні підрозділи служб персоналу (кадрових центрів) або підрозділи соціального забезпечення територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки чи особисто завяник.

Умови надання статусу УБД

Умовою надання статусу УБД для військовослужбовців є виконання ними особисто або у складі військової частини (установи, закладу) бойових завдань. При цьому не встановлюються вимоги щодо кількості днів перебування в районах проведення бойових дій.

УБД можуть стати військовослужбовці ЗСУ, СБУ, Нацгвардії, Держприкордонслужби, Служби зовнішньої розвідки, Держспецтрансслужби та Військової прокуратури України.

На цей статус також можуть податися особи рядового та начальницького складу підрозділів Міністерства внутрішніх справ, Держспецзв'язку, Державної фіскальної служби, Управління державної охорони, Державної служби з надзвичайних ситуацій, Державної кримінально-виконавчої служби, які перебували у складі добровольчих формувань. Окрім військових, статус УБД можуть отримати волонтери.

Перелік обов'язкових документів:

■ Довідка про безпосередню участь особи у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України.

■ В обов'язковому порядку не менш як один з таких документів:

- витяги (копії) бойових донесень;
- витяги (копії) з журналів бойових дій (оперативних завдань, ведення оперативної обстановки);
- витяги (копії) з вахтових журналів;
- копії польотних листів;
- копії матеріалів спеціальних (службових) розслідувань за фактами зазначених поранень, контузій, каліцтв.

■ Також можуть додаватись інші документи, які містять докази та підтверджують факт виконання особою особисто або у складі військової частини (органу, підрозділу), установи та закладу бойових (службових) завдань, серед них:

- копії рапортів командирів підрозділів (груп), екіпажів кораблів (катерів, суден забезпечення, літаків, вертольотів) про виконання бойових (службових) завдань (знищення, захват техніки або живої сили противника);
- витяги з наказів Генерального штабу Збройних Сил України, командирів (начальників) органів військового управління, військових частин (органів, підрозділів), установ та закладів, командувача Об'єднаних сил, командувачів угруповань військ, командирів оперативно-тактичних угруповань про прибуття (вибуття) до (з) районів виконання бойових (службових) завдань;
- витяги з наказів (по стройовій частині) командирів (начальників) органів військового управління, військових частин (органів, підрозділів), установ та закладів угруповань про прибуття (вибуття) до (з) районів виконання бойових (службових) завдань; документи про направлення у відрядження до (з) районів виконання бойових (службових) завдань та інші.

■ Для осіб, які перебували в полоні або в заручниках матеріали спеціальних (службових) розслідувань за фактом потрапляння в полон або в заручники.

■ Згода на збір та обробку персональних даних;

■ Дві кольорові фотокартки розміром 3×4 см на матовому папері, зображення обличчя має займати 65-70 % фотокартки.

Якщо ці документи на розгляд Комісії подав безпосередньо командир, то вона у місячний строк повідомить його про ухвалене рішення. Оформлені посвідчення видаються військовослужбовцям особисто.

УРБІЦИД:

Чому рашисти знищують наші міста і села

НЕ МИНАЄ Й ДОБИ, АБИ З РАЙОНІВ АКТИВНИХ БОЙОВИХ ДІЙ УЗДОВЖ ВСІЄЇ ЛІНІЇ ФРОНТУ ТА ПРИКОРДОННИХ З РФ РАЙОНІВ МИ НЕ ОТРИМУВАЛИ ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО СВДОМЕ РУЙНУВАННЯ РАШИСТАМИ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНСЬКИХ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТИВ. ЦЕ ВІДБУВАЄТЬСЯ НЕ ЛИШЕ НА ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИХ НИМИ ТЕРИТОРІЯХ, АЛЕ Й ПІД ЧАС ЗАВДАВАННЯ ОКУПАНТАМИ АРТИЛЕРІЙСЬКИХ ТА РАКЕТНИХ УДАРІВ. ВОНИ РУЙНУЮТЬ УСЕ, ДО ЧОГО ТІЛЬКИ МОЖУТЬ ДОТЯГНУТИСЯ.

Утім, багато хто сприймає це як прояв імпотентності армії окупанта. Мовляв, через неможливість подолати оборону українських захисників, ворог завдає ударів по мирному населенню та інфраструктурі населених пунктів.

Однак така жорстокість до міст та містян – далеко не нова тактика в діях країни-терориста. Пригадаймо дві їхні загарбницькі кампанії в Чечні, де вони повністю зруйнували столицю вільної Ічкерії – Грозний. Або ж дії російського окупаційного корпусу в підтримці сирійського диктатора башара асада.

Повне руйнування старовинного міста Алеппо – злочин, який бачила вся світова спільнота.

Ця тактика має чітке термінологічне визначення – урбіцид. Дослівно означає «знищення міста», а ширше – «наси́льство щодо міст». Уперше цей термін введено у вжиток ще в 60-х роках минулого століття одним із письменників-фантастів. Але за цей період під час військових конфліктів на планеті ніхто не вдавався до практичної і планомирної реалізації цього сценарію, окрім рф!

ЦЯ ТАКТИКА МАЄ ЧІТКЕ ТЕРМІНОЛОГІЧНЕ ВИЗНАЧЕННЯ – УРБІЦИД. ДОСЛІВНО ОЗНАЧАЄ «ЗНИЩЕННЯ МІСТА», А ШИРШЕ – «НАСИ́ЛЬСТВО ЩОДО МІСТ».

Від початку широкомасштабного вторгнення в лютому 2022 року рф перейшла від прихованих форм урбіциду до проявів украй жорстких, антилюдських та разючих за масштабом руйнувань. Ми бачили приклади Маріуполя, Харкова, Ірпеня, Бучі тощо. Нині це повторюється в Бахмутсько-Авдіївській агломерації. Зокрема, лише за найближчі декілька днів ворог здійснив удари по Слов'янську, Краматорську, Часовому Яру, Торезьку тощо. Місто Бахмут перебуває під вогнем ворожої артилерії постійно, ризикуючи перетворитися на сирійське Алеппо. Мужність наших воїнів, ефективна робота міських служб, рятувальників, медиків та громадянського суспільства допомагають долати значну частину негативних наслідків цього терору.

Рашисти мають досить чітко визначену мету – зруйнувати українське місто, як специфічний спосіб організації співжиття, здійснити економічне осла-

блення та депопуляцію, позбавити українців місць, що визначають ідентичність та національну пам'ять тощо.

Російська армія здійснює руйнування українських міст одночасно з лінгвоцидом, примусовим вивезенням дітей, культурним геноцидом та іншими задокументованими проявами геноциду щодо українців.

Завдання нашого суспільства зараз не лише встояти під натиском ворога, але й у майбутніх трибуналах щодо воєнних злочинів рф чітко артикулювати кожен випадок урбіциду на українській території.

Після 2014 року сержантський корпус ЗСУ почав «підійматися з попелу», як птах фенікс

— Коли був головним сержантом бригади, я здебільшого знаходився поруч з командиром та супроводжував його під час роботи у підрозділах. Він працював з офіцерами, а я з сержантами. Один із напрямків — це узагальнення та передача бойового досвіду, — говорить головний сержант батальйону окремої механізованої бригади імені князя Романа Великого

майстер-сержант Сергій Скороход. — За роки війни роль і місце сержантів в українській армії дуже змінилися. Раніше сержант майже нічим не відрізнявся від солдата. Він не був молодшим командиром — він був виконавцем, а на господарчих роботах іноді працював навіть разом із прапорщиками та офіцерами. Після 2014 року сержантський корпус почав «підійматися з попелу», як птах фенікс.

Дійсно, за ці роки у військових частинах було введено посади головних сержантів, розроблено відповідні функціональні обов'язки, а ставлення до них суттєво змінилося.

Битва Давида проти Голіафа,

або Українська якість проти російської кількості

СВІТОВА ІСТОРІЯ ЗНАЄ БАГАТО ВИПАДКІВ, КОЛИ ВІДНОСНО НЕВЕЛИКІ СИЛИ СТОРОНИ, ЩО ОБОРОНЯЛАСЯ, ПЕРЕМАГАЛИ АГРЕСОРА, СИЛИ ЯКОГО ПЕРЕВАЖАЛИ КІЛЬКІСНО. ТАКЕ ПРОТИСТОЯННЯ ЗАЗВИЧАЙ НАЗИВАЮТЬ БИТВОЮ ДАВИДА ПРОТИ ГОЛІАФА.

Поки що росія мобілізувала (як вона каже) 300 тисяч солдатів і офіцерів, але погрожує мобілізувати... 5 мільйонів. Ну, це звичайна російська мегаломанія. Хоча до 1 млн вони можуть, тільки навряд чи воно їм допоможе. «чмобіки» вже продемонстрували свій вкрай низький рівень військової професійності та мотивації. І головна їхня біда — це дуже погана якість їхнього офіцерського корпусу і генералітету. кремль постійно змінює своїх генералів, але це не покращує ситуацію. Колись, ще в 60-х роках минулого століття, військове видавництво міністерства оборони срср видало книжку під назвою «Избранные военные произведения Фридриха Энгельса». Той класик добре розумівся на військовій справі, був воєнним кореспондентом кількох європейських газет, і в колах своїх прихильників мав прізвисько «генерал». Дуже цікаво він висловився про російську армію, грунтуючись на досвіді Кримської війни:

«...російський солдат є одним із найкращих у Європі, російський офіцер — дуже посередній, а російський генерал взагалі ні на що не годиться...». З тих часів нічого не змінилося, крім російського солдата, який деградував.

російська армія воює за схемами Другої світової війни: назбирати в одному місці якомога більше піхоти, танків, забезпечити

їм вогневий вал і тупо тиснути на супротивника, сподіваючись проламати його оборону. Це можливо тоді, коли оборона статична, нерухома. Проте кремлівські генерали не знайшли протидії тактиці маневреної оборони українського Генштабу. А тепер москалям доводиться мати справу з окремими, дуже болючими наступальними уколами ЗСУ. Під час Другої світової війни радянські офіцери полюбляли говорити про те, що гітле-

рвіці воюють за шаблонами. Згадаймо нашу Чорнобаївку, там 28(!!!) разів ЗСУ нищили російські літаки і вертольоти, а москалі 28 разів поспіль знов і знов привозили туди свою авіацію. То у кого шаблони? Ще однією особливістю російської армії, що

У цій війні Україна робить ставку на якість і не тільки на якість зброї (хоча це дуже важливо), а насамперед на якість солдатів, сержантів, офіцерів і генералів

полегшує боротьбу проти неї, є її внутрішня крихкість, зокрема відсутність професійного

сержантського корпусу. Наприклад, в армії США офіцер — це тільки організатор бою, усе повсякденне життя військових колективів — це турбота сержантів. Американський сержант здатен замінити командира підрозділу в бою. Останнім часом з допомогою партнерів саме такий сержантський корпус створюється в Україні. російський сержант практично нічим не відрізняється від пересічного солдата.

Аби не стати ЖЕРТВОЮ дезінформації в умовах війни

УКРАЇНА ПРОТИСТОЇТЬ РОСІЙСЬКІЙ АГРЕСІЇ З 2014 РОКУ. ПРИ ЦЬОМУ ВІЙСЬКОВІ ДІЇ ВОРОГА ПОСТІЙНО СУПРОВОДЖУЮТЬСЯ АТАКАМИ Й В ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ, НАМАГАЮЧИСЬ ПОСЛАБИТИ НАШУ ЗДАТНІСТЬ ЧИНИТИ ОПІР. САМЕ ЦЕ Є ОДНІЄЮ З ОСНОВ «ГІБРИДНОСТІ» СУЧАСНОЇ ВІЙНИ, ЯКУ ВЕДЕ ПРОТИ НАС РОСІЯ, АДЖЕ У ПРОТИСТОЯННІ ЗАЛУЧЕНІ ВСІ СФЕРИ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО ЖИТТЯ.

ПРАКТИЧНІ ПОРАДИ, ЯКІ МОЖУТЬ СТАТИ КОРИСНИМИ

- 1 Мета поширювачів дезінформації – посіяти паніку, послабити нашу волю до оборони. Не допомагайте їм, допомагайте собі: зберігайте самоконтроль і не поширюйте інформацію емоційного характеру в соцмережах.
- 2 Україна захищається та продовжує боротьбу за свою територію. Якщо ви чуєте протилежне – це неправда. Вас хочуть деморалізувати.
- 3 Не вірте і не поширюйте інформацію із сумнівних джерел. Правда інформація – на офіційних сторінках і каналах державних органів та Суспільного мовлення.
- 4 Жодним способом не поширюйте інформацію про переміщення українських військ. Ви можете нашкодити тим, хто захищає вас і державу.
- 5 Україна веде оборонну війну на своїй території. Повідомлення про нібито обстріли мирного населення українськими військовими – неправда. Ворог хоче підірвати вашу довіру до власних захисників.
- 6 Агресор поширюватиме різні чутки не лише про воїнів, а й про військово-політичне керівництво, аби українці не довіряли і йому. Але довіряти не можна саме ворогу – його емоційним

В умовах військової агресії Україна вимушена протидіяти ворожій пропаганді та дезінформації. Агресивні дії з боку Росії мають на меті дестабілізувати наше суспільство та дискредитувати керівництво країни, змусити нас сумніватися у своїх силах і готовності захищатися.

Неважко помітити, що питання інформаційної безпеки набувають особливого значення в умовах кризи, адже ворожі інформаційні атаки стають інтенсивнішими саме тоді, коли здатність суспільства чинити опір послаблена. Найкраще підґрунтя для ворожих операцій впливу – страх, паніка, дезорієнтація. Саме тому важливо дотримуватися базових правил інформаційної гігієни і бути особливо пильними до інформації, яка надходить і яку поширюєте ви самі.

ЗАЗДАЛЕГІДЬ УПЕВНІТЬСЯ:

- ⚠️ що має доступ до інформації з офіційних каналів державних органів, а також теле- і радіоканалів Суспільного мовлення;
- ⚠️ що в разі необхідності зможе підтримувати зв'язок зі своїми близькими.

ЗАДУМАЙТЕСЯ, ХТО І З ЯКОЮ МЕТОЮ ПОШИРЮЄ ІНФОРМАЦІЮ:

- ⚠️ чи є ця інформація на офіційних ресурсах держави;
- ⚠️ для чого ця інформація з'явилася саме зараз;
- ⚠️ це думка чи факт;
- ⚠️ чи повідомляють про це інші джерела.

В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ І ПІД ЧАС ВІЙНИ

провокаціям і повідомленням, які неможливо перевірити. Звіряйте кожну тривожну новину з офіційними джерелами.

7 Інформацію про втрати можуть знати лише органи безпеки та оборони України. Інформація на приватних акаунтах може не відповідати дійсності. Не поспішайте ділитись такою інформацією.

8 Агресор поширюватиме наклепи і «зраду» через свої офіційні чи підконтрольні канали. А може використувати й інші засоби – прикриватись патріотичними гаслами та українською символікою. Перевіряйте патріотичні

на вигляд, але сумнівні повідомлення та заклики.

9 Мета ворога – розколоти українське суспільство зсередини й знищити нашу віру у власні сили. Ми дійсно різні й наші погляди можуть не збігатися, але ми маємо спільну справу – дати відсіч окупанту. Тому зберігайте єдність і підтримуйте одне одного.

10 Якщо перервався інтернет-зв'язок або сторінки державних органів були зламані, звертайтеся по інформацію до Суспільного мовлення. Якщо не працює телебачення – вмикайте абонентську радіоточку.

Як перейменуваннями створили міф про «ісконно російській» Крим

ЧИ ЗАДУМУВАЛИСЬ ВИ КОЛИСЬ, ЗВІДКИ НА КАРТІ КРИМСЬКОГО ПІВОСТРОВА ВЗЯЛИСЬ НЕЗЛІЧЕННІ ОКТЯБРЬСЬКІ, СОВЕЦЬКІ, ІЗОБІЛЬНІ, РАЗДОЛЬНІ, ОТРАДНІ ТА ІНШІ САДОВО-ГОРОДНІ, А ТАКОЖ ГВАРДІЙСЬКО-БАТАЛЬНІ І БАТАЛЬЙОННО-ТИЛОВІ СЕЛА Й МІСТЕЧКА? МАЄ ВИГЛЯД НАДМІРНО ЗАХАРАЩЕНОГО РОСІЙСЬКОЮ, РАДЯНСЬКОЮ ТА ВІЙСЬКОВОЮ ТОПОНІМІКОЮ НАВІТЬ НА ТЛІ РОСІЇ, НЕ КАЖУЧИ ВЖЕ ПРО УКРАЇНУ ЯК ДО, ТАК І ОСОБЛИВО ПІСЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ ДЕКОМУНІЗАЦІЙНИХ ПЕРЕЙМЕНУВАНЬ.

Масові перейменування почали здійснювати невдовзі після депортації цілого кримськотатарського народу з його історичної батьківщини у травні 1944 року. Вже через пів року, 14 грудня 1944 року, указом президії верховної ради російської радянської федеративної соціалістичної республіки, були перейменовані 11 із 26 районів та районних центрів півострова, які мали кримськотатарське або німецьке походження.

З карти Криму зникли 22 місцеві історичні топоніми, зокрема Ак-Мечетський район став Чорноморським, Ак-Шейхський – Роздольненським, Біюк-Онларський – Октябрським, а Ічкинський – Совецьким. Села Ак-Мечеть, Ак-Шейх, Біюк-Онлар та Ічки стали, відповідно, Чорноморським, Роздольним, Октябрським та Совецьким. Так почалася масштабна епопея зі знищення будь-яких слідів присутності кримських татар на півострові.

Наступний крок з перейменувань зробили менш ніж за рік, коли указом все тієї ж президії ррфср від 21 серпня 1945 року перейменовали 333 сільські ради та, відповідно, села, які були осередками цього органу адміністративно-територіального самоврядування. До кінця 1945 року з 409 назв кримських сільрад не залишилося жодної кримськотатарської.

Всього в підсумку перейменували понад 1300 населених пунктів півострова, що становило приблизно 90% від назв усіх населених пунктів

Нарешті, 18 травня 1948 року кампанію перейменувань було довершено указом про перейменування населених пунктів Кримської області, згідно з яким змінили назви понад тисячу сіл та селищ. Всього в підсумку перейменували понад 1300 населених пунктів півострова, що становило приблизно 90% від назв усіх населених пунктів. Десятки перейменувань було зроблено також пізніше.

Так Кримський півострів не лише втратив свою самобутність, але й був позбавлений будь-яких слідів того, що він був історичною батьківщиною багатьох місцевих народів – насамперед кримських татар, кримчаків, караїмів, греків та інших. Депортація і знищення цілих народів продовжувалися, викоринувалась історична пам'ять про їхню історію та культуру, повністю ліквідувалися самі навіть згадки про те, що вони колись існували на цій землі.

ВІДНОВЛЕННЯ ІСТОРИЧНИХ ТОПОНІМІВ

Відновлення історичних топонімів Криму має стати важливим кроком з деокупації півострова й повернення йому питомого етнолінгвістичного обличчя.

Перші кроки на цьому шляху вже зроблено у межах реалізації Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки».

12 травня 2016 року Верховна Рада України ухвалила Постанову «Про перейменування окремих населених пунктів та районів Автономної Республіки Крим та міста Севастополя», згідно з якою історичні назви повернули 70 населеним пунктам та 5 районам. Поза будь-яким сумнівом, після визволення Криму цей процес слід буде продовжити.

росія – це злодій з великої дороги, або Навіщо недоімперії привласнювати імена українців-митців

УПРОДОВЖ СТОЛІТЬ МОСКОВИТИ ПРИВЛАСНЮВАЛИ ВСЕ ТЕ УКРАЇНСЬКЕ, ЩО ВОЗВЕЛИЧУВАЛО ЇХ В ОЧАХ СВІТУ. ВОНИ «ПРИВАТИЗУВАЛИ» НАВІТЬ ІМЕНА БАГАТЬОХ ПИСЬМЕННИКІВ, КОМПОЗИТОРІВ, ЯКІ ЗА ПОХОДЖЕННЯМ БУЛИ ЕТНІЧНИМИ УКРАЇНЦЯМИ.

ВІДОМІЙ ХУДОЖНИК ІЛЛЯ РЕПІН НАРОДИВСЯ... НА ХАРКІВЩИНІ

У російському художньому музеї, що в Санкт-Петербурзі, виставлені картини відомих художників, що жили й творили на теренах колишньої російської імперії. Є там і картини Іллі Рєпіна. Під ними підписи: «Ілля Рєпін, російський художник». Поруч – коротенька біографія художника.

ка. З неї можна дізнатися про життєвий і творчий шлях Рєпіна, його життя за кордоном, про одруження. І

жодного слова, що народився і зростав він у місті Чугуєві, що на Харківщині, там закінчив і школу, вже у юнацькі роки подавшись до Санкт-Петербурга. Так, як художник він відбувся в Росії. Але ж перші навички мальовничого ремесла здобув саме на українській землі. Рєпін завжди пам'ятав, якої землі він син, присвятивши десятки картин Україні. Одна лише «Українські козаки пишуть листа турецькому султану» чого варту!.. Чи «Хресний хід в Курській губернії», де зображені українці: ця губернія колись входила до складу України.

ШЕСТИРАЗОВИЙ ЧЕМПІОН СВІТУ З БОРТЬБИ ІВАН ПІДДУБНИЙ – УКРАЇНЕЦЬ ЗА ПОХОДЖЕННЯМ

Івана Піддубного, українця за походженням, в Москві теж подають як етнічного росіянина. Хто дивився художній фільм «Іван Піддубний», той зайвий раз у цьому переконався. Перекрутивши відомі факти з біографії великого спортсмена, режисер зобразив його як українофоба, закоханого у «велику Росію».

«Я З ОДНОГО ДІДА – КОЗАК, З ІНШОГО – СІЧОВИК»

Володимир Маяковський був радянським поетом. Незважаючи на прорадянську творчість, вважав себе українцем, стверджуючи, що «я з одного діда – козак, з іншого – січовик». І обурювався поверховим знанням росіян історії «славної України», вважаючи, що «знань у росіянина неглибока товщ, але він любить дурість зморозити, анекдоти про українську мову».

АРХИП КУЇНДЖІ – УКРАЇНСЬКИЙ ЖИВОПИСЕЦЬ-ПЕЙЗАЖИСТ

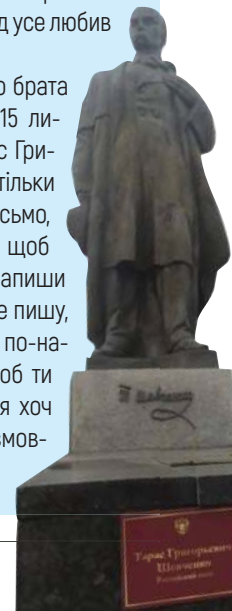
Народився у Маріуполі в грецькій родині. Але і його москвити вважають «греком російського походження, чия творчість досі додає сучасним російським художникам творчої наснаги». Але навесні 2014 року творчість Архипа Івановича, мабуть, перестала додавати їм наснаги і москвити знищили Маріупольський художній музей імені Куїнджі...

КОБЗАР НАВРЯД ЧИ «ПОНАД УСЕ ЛЮБИВ РОСІЮ»...

Тарас Шевченко більшу частину життя прожив у Росії, а якщо точніше, то у Санкт-Петербурзі, навідувшись в Україну лише час від часу. Пояснення просте – йому царський режим заборонив жити на своїй рідній землі. А що розповідають сьогодні москвити-пропагандисти? Коли їх слухаєш, то створюється враження, що поет понад усе любив Росію!..

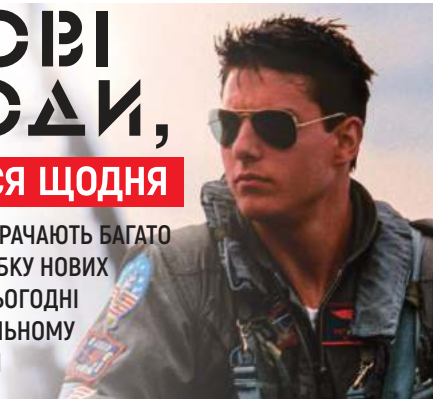
У листі до старшого брата Микити Шевченка від 15 листопада 1839 року Тарас Григорович просив: «...Як тільки получиш моє оце письмо, зараз до мене напиши, щоб я знав. Та, будь ласка, напиши до мене так, як я до тебе пишу, не по-московському, а по-нашому. Я тебе прошу, щоб ти писав по-своєму, щоб я хоч із твоїм письмом порозмовляв рідною мовою».

ВІЙСЬКОВІ ВИНАХОДИ, ЯКИМИ КОРИСТУЄМОСЯ ЩОДНЯ

ЩОРОКУ ВІЙСЬКОВІ РІЗНИХ КРАЇН ВИТРАЧАЮТЬ БАГАТО РЕСУРСІВ НА ДОСЛІДЖЕННЯ ТА РОЗРОБКУ НОВИХ ВИРОБІВ. УТИМ, Є БАГАТО РЕЧЕЙ, ЯКІ СЬОГОДНІ СТАЛИ ЗАГАЛЬНОВЖИВАНИМИ У ЦИВІЛЬНОМУ ЖИТТІ Й НЕ СПРИЙМАЮТЬСЯ ЛЮДЬМИ ЯК ЩОСЬ НЕЙМОВІРНЕ.

СУЧАСНИМ МАЙКАМ ПОНАД 100 РОКІВ

Майки взагалі винайдені за десять років до Першої світової війни у 1905 році, коли їхня нинішня версія – пуловер – стала частиною щоденної форми ВМС США. Нині ж вони є фактично в кожному гардеробі більшості країн.

СОНЦЕЗАХИСНІ ОКУЛЯРИ RAY BAN AVIATOR

Коли військові пілоти почали досягати нових висот, вони визнали потребу в окулярах, які б блокували різке сонячне світло під час польотів. Компанія Bausch & Lomb уклала контракт із повітряним корпусом армії США на створення окулярів для авіаторів, які ефективно перекривали б світло завдяки фірмовій формі та матеріалу лінзи. У 1937 році вони перейменували версію сонцезахисних окулярів як Ray-Bans (заборона променів) і продавали цивільним людям.

До кінця 1930-х окуляри були стандартними для всіх солдатів, а також доступними для придбання цивільним населенням.

ГІГІЄНИЧНІ СЕРВЕТКИ

Ватяні диски вперше випущені під час Першої світової. Тоді дефіцит бавовни змусив компанію Kimberly-Clark Co винайти поглинаючий матеріал, виготовлений з целюкотону. Спочатку його використовували для пов'язок.

Після закінчення війни Kimberly-Clark Co почала виготовляти й продавати гігієнічні серветки з целюкотону. Упродовж кількох років гігієнічні серветки стали широко доступними для громадськості й набули популярності.

АЕРОЗОЛЬНИЙ СПРЕЙ

Зважаючи на загрозу малярії, солдатам, які перебували у південній частині Тихого океану, потрібен був засіб для захисту від комарів. Учені Міністерства сільського господарства США співпрацювали з Міністерством оборони, щоб створити інсектицид та знайти спосіб його ефективного розпилення. У 1941 році вони винайшли та запатентували аерозольні балони, а потім заповнили їх засобом від комарів.

КЛЕЙКА СТРИЧКА ТА СУПЕРКЛЕЙ

Черговий винахід під час Другої світової відбувся з клейкою стрічкою. Її винайшла компанія Johnson & Johnson Co на прохання військових створити клей, який витримував би важкі умови. Їх початковий винахід називали «качиною стрічкою», оскільки він виявився водонепроникним. Після війни його стало широко використовувати цивільне населення. Тоді продукт був перейменований на клейку стрічку.

Super Glue також дебютував під час Другої світової. Компанія Eastman Kodak створила речовину, шукаючи продукт для використання на пластикових прицільних пристроях. Насправді це зроблено випадково і визначено занадто липким для використання. Майже десять років по тому його знову винайшли й визнали таким, що має великий комерційний потенціал. На полиці для загального користування клей потрапив у 1958 році. Також його використовували хірурги під час війни у В'єтнамі як спрей, який міг швидко залатати рани.

Поради, які здатні врятувати ваше життя

У РАЗІ ПРОНИКНОГО ПОРАНЕННЯ

Якщо ви зазнали удару ножом або іншим гострим предметом, то не намагайтеся якнайшвидше витягнути лезо з рани. Бо так ви ще й ушкодите внутрішні органи, що призведе до рясної кровотечі. Адже якщо предметом перебито великі судини, лезо деякий час перекриватиме виток крові. Витягнувши предмет з рани, ви надасте їй вільний коридор для виходу назовні. Спробуйте максимально блокувати кровотечу, наклавши вище рани джгут з брючного паска, ременя сумки, паракордового браслета тощо. І мерщій звертайтеся по медичну допомогу.

ЗВЕРТАЙТЕСЯ НЕ ДО НАТОВПУ, А ДО КОНКРЕТНОЇ ЛЮДИНИ

Ви, напевно, спостерігали ситуації, коли з людиною в громадському місці стається щось лихе. Наприклад – серцевий напад. Але зрідка хто одразу кидається бідоласі на допомогу.

Це пояснюється специфічним феноменом масової психології, коли цілий натовп людей раптом не в змозі вжити жодних дій. Адже кожен із натовпу вважає, що зараз втрутиться та вирішить проблему хтось інший.

Тому, якщо вам терміново потрібна стороння допомога, виберіть з оточуючих одну людину і звертайтеся особисто до неї. У такому разі є набагато більша ймовірність отримати сприяння, ніж коли звертаєтесь до натовпу або німі сподіваєтесь на його співчуття.

ПЕРЕМОЖНА ЗБРОЯ

ЗЕНІТНИЙ
РАКЕТНИЙ
КОМПЛЕКС

NASAMS

NORWEGIAN ADVANCED SURFACE TO AIR MISSILE SYSTEM

ДАЛЬНОСТЬ
УРАЖЕННЯ, КМ

2,5-25

ВИСОТА УРАЖЕННЯ,
КМ

0,03-16

ЙМОВІРНІСТЬ
УРАЖЕННЯ ЦІЛІ
ОДНІЮ РАКЕТОЮ

0.85

МАКСИМАЛЬНА
ШВИДКІСТЬ ЦІЛІ, ЩО
ВРАЖАЄТЬСЯ, М/С

1000

ЧАС ПЕРЕВЕДЕННЯ
З ПОХІДНОГО
ПОЛОЖЕННЯ В
БОЙОВЕ, ХВ.

15

ЧАС РЕАГУВАННЯ, С

10

ГРАНАТОМЕТ

Mk -19

ТЕМП СТРІЛЬБИ:
300-400
ПОСТР./ХВ.

ЕФЕКТИВНА ДАЛЬНОСТЬ
СТРІЛЬБИ, М:

1500

МАКСИМАЛЬНА ДАЛЬНОСТЬ
СТРІЛЬБИ, М:

2200

КАЛІБР, ММ:
40X53

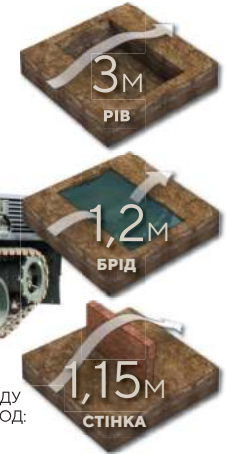
ВІТЧИЗНЯНОГО ВІСЬКА

ЗЕНІТНА
САМОХІДНА
УСТАНОВКА

Герард

БОЄКОМПЛЕКТ:
680

2 × 320 СНАРЯДІВ
ДЛЯ ПОВІТРЯНИХ ЦІЛЕЙ
2 × 20 БРОНЕБІЙНИХ
СНАРЯДІВ
ДЛЯ НАЗЕМНИХ ЦІЛЕЙ

ОЗБРОЄННЯ:

- ДВІ 35-ММ АВТОМАТИЧНІ ГАРМАТИ OERLIKON KDA
- 7,62-ММ КУЛЕМЕТ MG3,
- 8 ДИМОВИХ ГРАНТОМЕТІВ

ШВИДКІСТЬ ХОДУ
ПО ШОСЕ, КМ/ГОД:
65

ТАКТИЧНИЙ
РАКЕТНИЙ
КОМПЛЕКС

«ВІЛЬХА»

ПОВНИЙ ЗАЛП, СЕК
< 40

МАСА РАКЕТИ, КГ
860

КОНТРОЛЬ РАКЕТИ, ХВ.
< 3

СИСТЕМА
НАВЕДЕННЯ
INS+GPS

ТЕМПЕРАТУРНИЙ
РЕЖИМ, °С
-40...+55

КАЛІБР РАКЕТИ, ММ
300

КАНАЛІВ УПРАВЛІННЯ
12

ДО СКЛАДУ СИСТЕМИ
ВХОДЯТЬ:

- керовані ракети
- бойова машина
- транспортно-заряджальна машина
- рухомий командний пункт
- контрольно-перевірочна апаратура

Щороку в грудні в Україні й у світі вшановують пам'ять жертв сумнозвісної Грецької операції, проведеної впродовж другої половини грудня 1937 – лютого 1938 років карально-репресивним органом радянського режиму – народним комісаріатом внутрішніх справ. Нині про 85-ті роковини тих трагічних подій доводиться згадувати на тлі знищеного російськими окупантами Маріуполя – головного центру грецької діаспори у Приазов'ї і чи не найбільш грецького з усіх українських міст.

Старт Грецькій операції поклала директива нквс № 50215 від 11 грудня 1937 року, згідно з якою наказувалось 15 грудня «одночасно в усіх республіках, краях і областях» заарештувати «всіх греків, підозрюваних у шпигунській, диверсійній, повстанській і націоналістичній антирадянській роботі».

Усього під час операції репресували понад 20 тисяч людей, із них майже половина походила з території України, де вона пройшла в Донецькій та Одеській областях, в Києві та Харкові, а також у Криму. Найбільш масовими стали репресії греків у Донецькому Приазов'ї –

найбільшому з осередків грецької діаспори в Україні. Кількість жертв із цього регіону перевищує 5 тисяч осіб.

Виконавці в каральних органах не обтяжували себе слідчими діями й доведенням провини заарештованих – достатньою підставою була сама вже етнічна належність до грецького наро-

Меморіал Жертвам Голодомору 1932-1933 рр. та політичних репресій у Маріуполі (нині зруйнований російськими окупантами)

ду. Не були оригінальними й вирок, які виносила особлива нарада, до складу якої входив генеральний прокурор срср андрій вишинський та нарком внутрішніх справ микола ежов. Арешт у межах Грецької операції майже напевне означав розстріл – списки заарештованих подавалися на розгляд комісії цілими альбомами, в яких лише біля кожного 10-го прізвища зазначали «10 років таборів», а щодо всіх інших виносила вирок «розстріляти».

Окупанти вдаються до геноциду українських дітей

НА ДЕОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ БУЛИ ВИЯВЛЕНІ КАТІВНІ, ЗОКРЕМА ДЛЯ УТРИМАННЯ ДІТЕЙ

«На окупованих територіях є дитячі катівні. Думає, дно пробити не можна після Бучі, Ірпеня. Але в Балклії побачив 2 катівні, один хлопець там перебував 90 днів, його виводили на розстріл. У Херсоні 10 катівень, в одній окрема камера, де тримали дітей», – зазначив Уповноважений Верховної Ради з прав людини Дмитро Лубінець. Дітей у катівнях не годували, воду давали через день і піддавали тортурам. Окупанти розповідали дітям, що батьки від них відмовилися.

За дев'ять місяців після початку широкомасштабного вторгнення світ побачив чимало злочинів, скоєних російськими загарбниками проти українців, але дитячі катівні – це вже щось надлюдське.

Діти гинуть під час цілеспрямованих російських бомбардувань, обстрілів мирних населених пунктів разом зі своїми батьками. Але для окупантів цього виявилось замало й вони вдаються до

більш відвертих і цинічних способів знищення дітей. Їх катують, морять голодом, розстрілюють разом із батьками під час пересування гуманітарними коридорами, евакуації із заблокованих і оточених міст або викрадають і насильно переправляють на територію недоім-

перії. За даними Центру національного спротиву, станом на початок листопада 2022 року російські окупанти вивезли на територію рф, починаючи з 24 лютого, близько 10 тисяч українських дітей. Загарбники викрадають не тільки сиріт, а й дітей, які живуть із батьками.

Тому коли ми сьогодні порівнюємо гітлерівських фашистів з рашистами за методами ведення війни, це насправді не випадково. В цих діях можна знайти не тільки багато спільного, а й фірмові злочини, які притомні саме путінському режиму. Тому світ має чітко зрозуміти, що росія повинна нести таку ж відповідальність за свої злочини, як свого часу гітлерівські нацисти.

Тому коли ми сьогодні порівнюємо гітлерівських фашистів з рашистами за методами ведення війни, це насправді не випадково. В цих діях можна знайти не тільки багато спільного, а й фірмові злочини, які притомні саме путінському режиму. Тому світ має чітко зрозуміти, що росія повинна нести таку ж відповідальність за свої злочини, як свого часу гітлерівські нацисти.

«ВЕЛИКА УКРАЇНА»

ЯК НОВІТНЯ НАЦІОНАЛЬНА ІДЕЯ КРАЇНИ-ПЕРЕМОЖЦЯ

СЬОГДНІ, КОЛИ КОЖЕН ЧЛЕН СУСПІЛЬСТВА ЩОДНЯ ПРАЦЮЄ НА ТЕ, ЩОБ НАБЛИЗИТИ ПЕРЕМОГУ НАД ЗНАХАБНИМИ АГРЕСОРОМ, НІХТО НЕ ЗАДУМУЄТЬСЯ НАД ТИМ, ЩО ЧЕКАЄ НАС ПІСЛЯ ТОГО, ЯК ЗАКІНЧИТЬСЯ ВІЙНА.

Зрозуміло – перш за все нам потрібно буде відбудувати країну: нормалізувати життя людей, прибрати наслідки руйнувань, розмінувати і реконструювати понівечене, оцінити збитки і відсудити їх компенсацію в агресора.

Але, окрім цього, на нас неминуче чекає новітня національна ідея. Від чого вона буде залежати? Яким буде вектор розвитку українства після Перемоги над Москвою і утвердження європейських цінностей?

НАЦІОНАЛЬНІ ІДЕЇ: КОЗАЦЬКА І СУЧАСНА

Національна ідея – це певне надзавдання, що його потрібно реалізувати. Це загальнонаціональна мрія, що мобілізує всі складові нації для руху в майбутнє. Вона не може бути і ніколи не була вічною, адже у процесі свого розвитку нація долає нові вершини, реалізуючи окремі національні ідеї.

Так, упродовж кількох віків національною ідеєю українців було становлення української козацької держави як спадкоємця старожитної Русі, утвердження полково-сотенного устрою і

Карта "Україна або козацька земля з прилеглими провінціями Валахії, Молдавії і Малої Татарії" (1712)

вольностей Війська Запорозького на підконтрольній козацькій території. Мета ця мала бути досягнута внаслідок руйнування Речі Посполитої – конфедеративної держави, яка також претендувала на спадок Русі і по-своєму тлумачила права та вольності козаків.

На жаль, частина козацьких еліт бачила реалізацію своєї національної ідеї в союзі з Москвою і спільному формуванні всеросійської імперії на противагу шляхетській демократії.

Коли залишки козацького устрою остаточно розчинилися в імперії, національні еліти поставили перед собою

Листівка «Мапа України», 1919 рік

нову національну ідею – власну державність, незалежну від Москви. Саме на її реалізацію було покладено попередні півтори сотні років.

І зараз найкращий час для того, щоб «дотиснути», щоб нинішня війна знову не стала «проміжною», щоб не довелося нашим дітям чи онукам добувати Росію. Щоб ми впоралися із цим завданням зараз, а не відтермінували цю невідворотну подію на майбутні часи, давши можливість ворогу оговтатися, вивчити помилки і спробувати взяти реванш.

НОВІТНЯ НАЦІОНАЛЬНА ІДЕЯ

Наша позиція в початковій точці новітньої національної ідеї буде прямо залежати від трьох факторів:

1. Від «рівня» Перемоги України. З якими втратами (економічними, демографічними, психологічними тощо) ми завершимо цю війну?

2. Від міжнародної ситуації. Наскільки швидко після Перемоги Україна буде прийнята в ЄС та НАТО? Чи будуть підписані нові договори, що гарантуватимуть територіальну цілісність України і ЩО САМЕ буде прописано в цих договорах?

3. Від стану повоєнної Росії. Збережеться вона як єдина держава або розпадеться?

Новітня національна ідея – це, безумовно, суб'єктність України на світовій мапі, її вагоме слово у геополітиці, важливість для майбутнього світового порядку. Яких конкретно позицій ми хочемо досягти в найближчій і далекій перспективі – визначимося в процесі. Але яким буде шлях «Великої України» ми зможемо дізнатися тільки досягнувши Перемоги в нинішній війні. І чим більш переконливою вона буде, тим кращими будуть стартові позиції і тим швидше буде досягнута мета.

Чому козацьке Різдво – найкраще?

А ТОМУ ЩО КОЗАКИ СВЯТКУВАЛИ ЙОГО ЯК НІХТО ІНШИЙ – НА СЛАВУ! РІЧ У ТОМУ, ЩО РІЗДВО ЗА ЧАСІВ ЗАПОРІЗЬКОЇ СІЧІ ВВАЖАЛОСЯ ОДНИМ ІЗ НАЙБІЛЬШИХ СВЯТ. НОВИЙ РІК СПРИЙМАВСЯ ЗНАЧНО ПРОСТІШЕ: КОЗАКИ ЗБИРАЛИСЯ У ВУЗЬКОМУ КОЛІ, ГАРНО І СМАЧНО ВЕЧЕРЯЛИ, БЕЗ ОСОБЛИВИХ НАПОЇВ ЧИ ВИШУКАНИХ НАЇДКІВ, І ГРАЛИ В КАРТИ. ПРАВДА, НАСТУПНОГО ДНЯ ВОНИ ВИРУШАЛИ ВІТАТИ СВОЇХ СТАРШИН, І СВЯТО НАБУВАЛО ШИРШОГО РОЗМАХУ – ЗІ СМАЧНІШИМИ НАЇДКАМИ, НАПОЯМИ І ПОДАРУНКАМИ. АЛЕ БЕЗ ТРАДИЦІЙНИХ СЬОГОДНІ ВИХІДНИХ.

Головний майданчик козацького Різдва – Гетьманат

Головним майданчиком козацького Різдва був Гетьманат. У XVIII столітті це – спочатку Батурин, а потім Глухів. Ще вранці 6 січня у столицю з'їжджався весь тогочасний бомонд: духовенство, генеральна старшина, полковники, урядники, панство. Прибували з вишуканими дарунками. Це була чорна ікра (кав'яр), заморські смаколики на кшталт цитрусових – свіжих та зацукрованих, солодоші, вина, годинники, шовкові пояси й хустки та багато іншого. До вечірньої зірки майже не їли, мали хіба що легкий обід. Затим відбували на Богослужіння. А от коли спалахувала перша зірка, починався пишній бенкет, який тривав доти, поки гості могли стояти на ногах.

Козаки – майстри феєрверків

Модними тоді стали феєрверки та салюти – на них витрачалося чи не половина річного запасу пороху. Влаштувала шоу генеральна артилерія. Це були ракетно-бомбові симфонії, а з порохових свічок і гнотів викладалися фігури-вензели з ініціалами гетьмана та найшановніших запрошених. На площі виходили співаки і музиканти.

Свято обов'язкам не завада

Хоча козаки полюбили святкувати на славу, проте в перервах між світськими розвагами залагоджувалися й цілком серйозні державні справи: на початку січня в столиці збиралися сейми генеральної та полкової старшини, на яких обговорювали кадрові призначення, податкову політику або підготовку воєнних виправ.

...Найдраматичнішим було Різдво 1676 року. Кримський хан вирішив знищити Січ взимку – коли козаки роз'їжджаються по зимівниках, і залишається тільки нечисленна охорона. Після Різдва всі вони, був упевнений хан, будуть п'яні й спатимуть. І от він з 15-тисячним військом оточив Січ і навіть потрапив на її територію. Та козаки, що не спали, побачили ворога й пальнули з рушниць. Піднялися козаки, взяли до рук мушкети й пістолі і стали стріляти з вікон та дверей. Одні стріляли, інші заряджали, і так без перерви, а нечестиві яничари так всі і полягли. А хан з рештою війська свого кинувся навтіки.

Меню по-козацьки

Святвечір, звісно, не обходився без традиційної куті, яку, щоправда, подавали переважно при посполитому столі. На пансько-старшинському бенкеті її заміняли калачами й булками з маком і родзинками. Неодмінний атрибут різдв'яних та новорічних уcht – м'ясні страви. У гетьманській і старшинській світлиці готували «шляхетну кухню», насамперед дичину: лосятину, оленину й м'ясо птахів – дроф, куріпок і тетеревів, а також м'ясо молочних поросят, телят і козенят. На щабель нижче були печені та смажена з баранини, свинини та волонини. Ці страви подавали з тушкованою капустою і пшеничними кашами із різними поливками.

На заможність столу вказував також асортимент закусок, які подавали не лише перед початком бенкету, але й між переїнами основних страв. Особливо цінували привозні делікатеси – кав'яр, осетрові балики, свіжоприсолену білугу, міногів, голландські оселедці, турецькі оливки. Серед місцевих «легоминів» – солоні гриби, в'ялені та копчені язички, шинка, ковбаси. Наприкінці XVIII століття поступово стали популярними французькі та німецькі новинки – паштети, соуси та різноманітні тверді сири.

30 ВІЙН ІЗ ЗАКЛЯТИМ СУСІДОМ

ПЕРЕМОЖНА ОБОРОНА КИЄВА 1151 РОКУ

Після розділення Київської Русі між синами Володимира Мономаха у 1125 році Юрій Володимирович Долгорукий отримав у володіння північно-східну Русь. Осів у місті Суздаль і зробив його столицею окремого князівства, де у 1147 році заснував муровані стіни.

Після смерті князя Всеволода Ольговича кияни запросили на княжіння Ізяслава Мстиславича. Але це не сподобалося іншим претендентам, а найперше – суздальському князю Юрію Долго-

рукому, який ще у 1142 році намагався організувати похід на південь.

24 липня 1149 року Юрій Долгорукий із суздальським військом виступив на Київ. Бойові дії тривали з попереми́ним успіхом – столиця переходила з рук у руки.

Ключовим епізодом війни стала оборона Києва у травні 1151 року. Князь провів блискучий маневр: облаштував фальшивий табір і пішов нічним форсованим маршем на Київ.

Славний, і Великий князь Ізяслав

Великий князь Київський у 1146–1149 і 1151–1154 роках

- Старший син київського князя Мстислава Великого, онук Володимира Мономаха
- Одружився із германською принцесою Агнесою Гогенштауфен. Мав 5 дітей
- Родоначальник волинсько-галицької династії Ізяславичів
- Побудував флотилію кораблів
- Модернізував лодії для підвищення їхньої боездатності
- Поранений під час битви за Київ, продовжував керівництво військом
- Утворив потужну коаліцію з Чехією, Угорщиною та Польщею
- Першим серед давньоруських князів спірався в державній діяльності на містян, користувався підтримкою київського веча
- Київський літопис титулував його «вірним, христоролюбивим, славним і великим князем»
- Культивував у воїнів честь, лицарське слово і готовність віддатися на волю Божу

Оборона Києва 1151 року

Юрій Долгорукий
 Половці
 Ольговичі
 Андрій Юрійович
 Ростислав Юрійович
 Новгородський

Київське князівство
 Волинське князівство
 Городенське князівство
 Смоленське князівство
 Чорні клобуки

Зупинивши ворогів біля річки Либідь, кияни відтіснили їх на південний захід. У запеклому вирішальному бою на Перепетовому полі загинуло дуже багато суздальців, чимало їх потонуло під час втечі в річку Руть.

Після бою Ізяслава Мстиславича кияни «підхопили на руки з радості, «яко царя і князя свого», «і крикнули всі полки: кіріє елеїсон, тішачи ся, що ворогів переможено, а князя свого бачать живим».

Війська Юрія Долгорукого та його союзників були розгромлені, і суздальський князь перестав претендувати на Велике князівство Київське до смерті Ізяслава Мстиславича. Навіть зайнявши Київ потому ще раз, він залишився для киян чужинцем. Ненависть киян була направлена не лише на нього особисто, а й на його військо, яке прийшло із Суздальської землі – центру сучасної Росії.

Як тоді, так і зараз, під час повномасштабного вторгнення в Україну, північно-східні сусіди – чужинці для киян, для всіх українців.

Війська Юрія Долгорукого та його союзників були розгромлені, і суздальський князь перестав претендувати на Велике князівство Київське до смерті Ізяслава Мстиславича

23 серпня 2020 року Указом Президента України Окремому центру спеціальних операцій «Захід» Сил спеціальних операцій ЗС України було присвоєно почесне найменування «імені князя Ізяслава Мстиславича».

ЦІ ПОРАДИ ПІДІДУТЬ ДЛЯ АВТІВКИ ІЗ БУДЬ-ЯКИМ ТИПОМ ПРИВОДУ, ОСКІЛКИ СТОСУЮТЬСЯ НАСАМПЕРЕД ВЗАЄМОДІЇ ВЕДУЧИХ КОЛІС ЗІ СЛИЗЬКОЮ ОПОРНОЮ ПОВЕРХНЕЮ. ТОБТО В ТАКОМУ РАЗІ НЕМАЄ ЗНАЧЕННЯ, ПЕРЕДНІЙ ЧИ ЗАДНІЙ У ВАС ПРИВІД, ТОМУ ЩО МАЄМО СПРАВУ З ВИПАДКОМ ФІЗИКИ РУХУ.

СТЕЖ ЗА ТЯГОЮ ТА ЗА КЕРМОМ

Головний принцип їзди на будь-якому слизькому покритті – грамотно дозувати тягу двигуна. Приміром, якщо ведучі колеса вже почали буксувати, спробуйте плавно зменшувати тягу, щоби не дати колесам прокручуватися зайвий час, і вже остаточно не забити снігом протектори шин та «не закопати автомобіль по саме днище».

На машині з механічною коробкою важливо грамотно вибрати передачу для початку руху. Тут, як правило, має значення щільність та вологість, глибина снігу. По «сухому» снігу рух можна починати з другої передачі, по мокрому – з першої. Коли ж автомобіль вже рушив, на слизькій ділянці тягу слід за можливості тримати стабільною – без різкого збільшення і зменшення газу.

Рушаючи на автомобілі з механічною КПП на слизькому покритті «з пробуксовкою», потрібно максимально швидко перейти з першої на другу передачу або ж рушати відразу на другій передачі. На машинах з автоматичними коробками передач зимовий режим на багатьох моделях можна увімкнути примусово.

Під час рушання на льоду кермо треба крутити плавно і за можливості на мінімальні кути. Виїхати зі снігу, піску, бруду набагато простіше з прямо поставленими колесами, ніж із вивернутими. А вже в русі можна обертати кермо, але без різких рухів і великих кутів. У снігу ж іноді перед тим, як рушити, корисно на місці кілька разів повернути колеса вліво-вправо, створивши їм стартовий майданчик. Але стартувати однаково треба прямолінійно.

ПРАКТИКУЙТЕ ПОВТОРНИЙ СТАРТ

Іноді буває так, що на ожеледі автомобіль начебто і рушив з місця, але протягом десяти, п'ятнадцяти і більше метрів продовжує рух з пробуксовкою коліс, не маючи можливості набрати нарешті швидкість. Якщо таке трапилося, не газуйте як попало, а, навпаки, скиньте газ до мінімуму. І потім, не давши машині зупинитися, якомога плавніше знову натисніть акселератор. Якщо колеса таки пробуксовуватимуть, то знову-таки, не допускаючи зупинки машини, в русі, короткочасно витисніть зчеплення і спробуйте ніби заново рушити з максимальною акуратністю.

ГАЛЬМУЙТЕ ТІЛЬКИ ДВИГУНОМ

Напевно, всі знають, що на зимовій дорозі безпечніше всього гальмувати двигуном, увімкнувши одну з нижчих передач замість гальм. Але не всі знають: якщо водночас вибрати занадто низьку передачу, або занадто різко відпустити зчеплення, машину раптово занесе, і від несподіванки водій може втратити контроль над нею.

Не допускайте ніякого накату! Щоби не злетіти з проїжджої частини дороги і потім не вирішувати задачку на тему «як правильно буксувати на узбіччі», завжди рухайтесь з увімкненою передачею. Автомобіль, який рухається накатом, з вимкненою передачею, експерти з фізики руху вважають некерованим.

РОЗГОЙДУЙСЯ У ВИРИТІЙ КОЛЕСАМИ ЛУНЦІ

Ваше завдання – перемикаючи передачі з першої на задню й навпаки, розгойдати машину взад і вперед у межах вільного простору лунки, від краю до краю. І зчвергове, коли маятник розкачки штовхне машину від одного крайнього положення до іншого, ви повинні підхопити цей напрямок відповідною передачею і плавно відпускаючи зчеплення, допомогти двигуну, щоб спільними зусиллями виштовхнути машину з лунки. Це вимагає спритності, але з четвертої-п'ятої спроби у вас повинно вийти.

Коли машина вже остаточно почала буксувати в глибокому снігу, додавати більше тяги вже безглуздо. Це тільки ще глибше закопає авто, заодно і перегріє і, можливо, пошкодить зчеплення або автоматичну коробку. Спробуйте повільно здати трохи назад. Іноді досить від'їхати лише на сантиметрів десять, і цього вистачить, щоби плавно стартувати вперед та подолати критичну ділянку.

За вмілого швидкого перемикавання із задньої передачі на першу змусити машину набрати впевнений хід вдається дуже часто. Автоматичні коробки розгойдуватись не дозволяють. Але від'їхати трохи назад для розгону варто спробувати точно. Також у таких випадках під час старту важливо застосовувати низькі оберти. Постарайтеся максимально знизити оберти двигуна, коли відпускатимете педаль зчеплення. Бувалі водії називають таке «рушити внатяжку» – на межі зупинки двигуна.

Ліки, які ветерани війни можуть отримати безоплатно

ВETERАНИ ВІЙНИ МОЖУТЬ РОЗРАХОВУВАТИ НА БЕЗОПЛАТНІ ЛІКИ ЯК ДЛЯ СТАЦІОНАРНОГО, ТАК І ДЛЯ АМБУЛАТОРНОГО ЛІКУВАННЯ. Є ЧОТИРИ ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗОПЛАТНИМИ ЛІКАМИ.

ПРОГРАМА РЕІМБУРСАЦІЇ «ДОСТУПНІ ЛІКИ»

Ці ліки, які можна отримати безоплатно або з невеликою доплатою в будь-якій аптеці України, яка уклала договір з НСЗУ. Для цього потрібно отримати рецепт у лікаря.

Всього в програму входить 435 лікарських засобів від: серцево-судинних хвороб, діабету II типу, від розладів психіки та поведінки, від епілепсії, при хронічному обструктивному захворюванні легень (ХОЗЛ), хворобі Паркінсона, при нецукровому діабеті та інсуліні.

Щоб отримати препарати за програмою «Доступні ліки», потрібно звернутись до відповідного лікаря (декларація не обов'язкова):

– у разі серцево-судинних захворювань, цукрового діабету II типу, ХОЗЛ

– до сімейного лікаря, терапевта або педіатра;

– для лікування розладів психіки та поведінки – до психіатра;

– для лікування епілепсії – до психіатра або невролога;

– для лікування нецукрового або інсулінозалежного діабету – до ендокринолога або лікарів, які надають первинну медичну допомогу;

– при хворобі Паркінсона – до невролога.

Лікар виписує електронний або паперовий рецепт. З цим рецептом можна отримати безоплатні ліки або з доплатою в аптеці, яка має договір з НСЗУ. Найближчу аптеку може підказати оператор контакт-центру НСЗУ за номером.

ПРЕПАРАТИ З НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕРЕЛІКУ ОСНОВНИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

Ці ліки, якими забезпечують пацієнта безоплатно в медзакладі під час стаціонарного та амбулаторно-поліклінічного лікування. Медзаклади закупають ліки з Національного переліку основних лікарських засобів самостійно.

У нацперелік входить понад 400 лікарських засобів. У нього включені ліки від серцево-судинних захворювань, хвороб органів дихання, інфекційних захворювань, хвороб кістково-м'язової системи, хронічних захворювань нирок тощо. Проглянути перелік ліків можна за посиланням: <https://cutt.ly/IVDi0I>.

Для пацієнтів, які лікуються у стаціонарі, ліки з Нацпереліку надаються безоплатно на весь період лікування.

Наявність препаратів із Нацпереліку можна перевірити на інформаційних стендах лікарні. Цю інформацію комунальні та державні медзаклади мають оновлювати щотижня. Також інформація про наявність ліків має публікуватися на офіційних вебсайтах регіональних департаментів та управління.

МІСЦЕВІ ПРОГРАМИ

Низка міст та областей мають свої місцеві програми забезпечення населення ліками. Переважно це ліки для пацієнтів з рідкісними захворюваннями та важкохворих.

Місцеві органи влади можуть закупувати лікарські засоби поза Національним переліком основних лікарських засобів після проведення відповідної оцінки.

Наявність програм перевіряйте на сайтах департаментів охорони здоров'я місцевих органів влади.

ЛІКИ ТА МЕДИЧНІ ВИРОБИ З ЦЕНТРАЛІЗОВАНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

Лікарні також отримують ліки та медичні вироби, які закуповуються централізовано за кошти держбюджету. Для пацієнтів ці ліки безоплатні. Це лікарські засоби та медичні вироби за 24 напрямками: препарати для онкохворих, ендопротези та набори для імплантації, медикаменти для лікування туберкульозу, важких інфекційних захворювань тощо.

Повний перелік тут: <https://cutt.ly/GVDoju>.

Перевірити наявність лікарських засобів та медвиробів у лікарнях можна на дашборді: <https://bi.medzakupivli.com/>, або на інформаційних стендах медзакладів.

Чому ізраїльтяни стріляють із пістолетів «не так, як усі»

НАВІТЬ АМЕРИКАНЦІ, У ЯКИХ БУКВАЛЬНО ПОБУТУЄ КУЛЬТ ЗБРОЇ, ВИЗНАЮТЬ СВІТОВИМИ ЛІДЕРАМИ СТРІЛЕЦЬКОЇ СПРАВИ ФАХІВЦІВ ІЗРАЇЛЬСЬКОЇ АКАДЕМІЇ АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ CALIBER 3 INTERNATIONAL.

ВАЖЛИВІ «ТАЄМНИЧКИ» ПРАВИЛЬНОЇ СТІЙКИ

Правильна фронтальна стійка з нахилом тіла вперед – це основа для послідовних, точних пострілів. Її особливість – положення ніг на одній лінії на ширині плечей. Коліна дещо зігнуті. Стрільць повинен нахилитися вперед так, щоб відчувати вагу тіла пальцями ніг.

СПОСОБИ ПРИЦІЛЮВАННЯ ТА СПУСКУ ГАЧКА

- Наводячи зброю на ціль, треба «вибрати» вільний хід спускового гачка, одночасно поєднуючи та виводячи мушку і цілик з умовною віссю на точку прицілювання.
- Виконавши попередню дію та утримуючи мушку рівно в цілику, плавно дотиснути спусковий гачок.
- Наукова школа Caliber 3 International визначає прицілювання «двома очима» найбільш продуктивним. Оскільки встановлено, що з примруженим одним оком гострота зору другого ока спадає приблизно на 15–20%. На додаток, у бойових умовах це звужує поле зору на 50%, що збільшує ризики для вашого життя.

БАЗИС ПРАВИЛЬНОГО ХВАТУ

Під час подвійного хвату пістолета «сильна» рука – пріоритетна для стрільця – щільно утримує рукоятку. Вказівний палець злегка торкається спускового гачка першою фалангою. Лікті майже не згинаються вниз. Третя фаланга вказівного пальця «слабкої» руки щільно впирається в нижню частину спускової скоби, а її пальці щільно накладаються поверх пальців «сильної» руки.

Близько 60% зусиль утримання пістолета припадає на «слабку» руку і 40% на «сильну»

ХАРАКТЕРНІ ПОМИЛКИ СТРІЛЬЦІВ

- ✘ Стрільць занадто напружує руки і плечі, що «сковує» його під час швидкої серії пострілів.
- ✘ Стрільць занадто опускає вниз напівзігнуті лікті, коли наводить пістолет на ціль, що збільшує похибки.
- ✘ Стрільць нахилиє голову до «сильної» руки (як під час стрільби з рушниці). Нахилена голова зміщує поле зору і зумовлює зайву напругу в м'язах шії.
- ✘ Іноді стрільці під час наведення розпочинають рухати головою в пошуках мушки. Цього не можна робити!

Які крупи можна приготувати без варіння

У ПОЛЬОВИХ УМОВАХ ВАРТО ЗНАТИ, ЩО ДЕЯКІ КРУПИ НЕ ПОТРЕБУЮТЬ ВАРІННЯ. ЇХ ДОСТАТНЬО ЗАЛИТИ ВОДОЮ ТА ЗАЛИШИТИ НА ДЕЯКИЙ ЧАС.

Отже, потрібно мати в запасі ячну, пшоняну, пшеничну, манну, гречану, перлову та вівсяну каші, а також булгур і кускус.

КАШІ, ДЛЯ ПРИГОТУВАННЯ ЯКИХ ПОТРІБЕН ОКРІП:

Ячна каша – залити кип'яченою водою і залишити на 2–3 години.

Пшенична каша – залити окропом і закутати посудину, аби зберігалася тепло. Почекаати 30–50 хвилин для настоювання.

Пшоняна каша – залити окропом і почекати 1 годину для настоювання.

Булгур – не варити можна булгур середнього або дрібного розміру. Дрібний булгур настоюється в окропі 20 хвилин, середній – 40 хвилин.

КАШІ, ДЛЯ ПРИГОТУВАННЯ ЯКИХ ДОСТАТНЬО ХОЛОДНОЇ ВОДИ:

Гречана каша – коричнева гречка (вона вже обсмажена й висушена). Цю крупу можна заздалегідь замочити водою кімнатної температури, молоком або кефіром. Вона має настоюватися від 5 до 10 годин.

Перлова каша – цю крупу можна заливати як окропом, так і звичайною водою. Але настоюватися в холодній воді вона має від 10 до 24 годин. Тому краще залити її звечора.

Кускус – крупу, залиту холодною водою, достатньо залишити на 20–30 хвилин для приготування. За наявності гарячої води вистачить 5–10 хвилин.

Вівсянка (або вівсянка в пластівцях) – для приготування в холодній воді залишити настоюватися на 30 хвилин або годину. В окропі – достатньо 20 хвилин.

Манна каша – залити манну кашу холодною водою або молоком, накрити та дати настоюватися 15–20 хвилин.

Кіноа – залити холодною водою й залишити на ніч.

Усі перелічені каші також можна готувати в термосі. Одна година кипіння на плиті дорівнює 4–5 годинам настоювання в термосі.

У сільській хаті вночі лунає стук у вікно:
 – Дрова потрібні?
 – Ні.
 Вранці прокидаються дров немає.

Скільки всього цікавого відбудеться, коли рак на горі таки свисне!

– Куме бачиш зорі?
 – Бачу!
 – То підіймайся, палатку вкрали.

Були часи коли дитячі психологи були не потрібні... Адже мама одним пучком кропиви, дієво очищувала карму, відновлювала ауру і знімала негатив.

Алкоголь вбиває нервові клітини. Залишаються тільки спокійні.

Отак поставиш улюблену пісню на будильник, і все, немає більше улюбленої пісні...

– З мене досить! Ти завжди п'яна! І я подаю на розлучення?
 – Я вийшла заміж?!?!

– Привіт, говорити можеш?
 – Так, з трьох років.

Купила своєму чоловікові костюм-трійку: труси і дві шкарпетки. Люблю його, заразу... балую!

– Кохана, давай миритися. Вибач мене, я був не правий.
 – Стоп! Виплюнь! Не їж! Я приготую щось інше!

– Мамо, чому ви стоїте біля відкритого вікна?
 – Та ось думаю: стрибнути чи закрити...
 – Стрибайте, я закрию!

– Ольго Іванівно, а Тихий океан завжди тихий?
 – Петрику, а можеш поставити ще дурніше запитання?
 – Можу! Коли померло Мертве море?

– Галю, а чого твій Василько так кричить???

– Та зуби лізуть...
 – Які зуби, йому ж за 50?!
 – Вставні! Вчора проковтнув...

Недарма обручку одягають на той палець, з якого все життя беруть кров...

За горизонталлю:

1. Адміністративна комуна в Швеції. 5. Східна страва з вареного рису і шматочків м'яса або риби із прянощами чи з фруктами, овочами. 8. Українець у дореволюційній Росії. 9. І Чорне, і Середземне. 10. ... Кудлай (українська співачка). 12. Назва серії літаків авіаконструктора Антонова. 13. Міжнародна одиниця електричного опору. 14. Міцний канат, трос взагалі. 17. Урочистий вірш, присвячений якійсь видатній події, відомій особі. 19. Розділовий сполучник. 21. Пліт або невелике веслове чи парусне судно, що складається зі з'єднаних між собою колод. 24. Бруд, що вкриває спітніле, довго не мите тіло. 25. Селянин-кріпак або слуга кріпосника. 26. І CNN, і ICTV. 29. «Чорні брови, карії ...». 30. рос. авто. 31. Найвужча частина тулуба. 34. Стара назва літери «а». 36. Уживається для вираження незгоди з чим-небудь, неприйнятності чогось (іноді з відтінком іронії). 37. Той, хто намагається одержати за свою працю більше, ніж вона варта. 39. Безбарвний горючий газ, який міститься в природних газах. 41. Про людину, яка погоджуючись із співрозмовником чи підтверджуючи його слова, часто повторює «ага». 42. Птах родини фазанових. 43. Велика тварина родини оленячих з лопатоподібними рогами у самців.

За вертикаллю:

2. Бог Сонця – один з головних богів у давньоєгипетській релігії. 3. Двадцять четверта літера грузинської абетки. 4. Представник корінного населення Алеутських островів. 5. Законодавство. 6. Дуже гучний сміх (інтернет). 7. Столиця Норвегії. 9. Накладання фарби (гриму, клею тощо) коротким рухом, легким дотиком пензля і т. ін. 11. Підвищення в церкві перед так званими царськими вратами, з якого виголошуються проповіді. 14. Супутник планети. 15. Міцний напій із соку, що перебродив, або з патоки тростинного цукру. 16. Рідкісна форма психічного захворювання, що характеризується стійкими маячними ідеями переслідування, ревностів і т. ін. за збереження в іншому логічності мислення. 18. Те саме, що далечинь. 20. Великий гризун, товстий і незграбний, що живе в степу в норах. 22. Місто на півночі Латвії, розташоване на кордоні з Естонією. 23. Група довгохвостих папуг. 26. Все те, що становить предмет торгівлі. 27. Рештки перетравленої їжі, що їх викидає кишечник назовні. 28. Ароматична смола, яку використовують звичайно для куріння під час виконання релігійних обрядів. 32. Дерево або чагарник родини шовковицевих, що містить отруйні алкалоїди. 33. Найвища мета, до якої прагнуть люди і яка керує їхньою діяльністю. 35. Те саме, що завал. 36. Цілковите безладдя. 38. Вигук, що виражає подив, здогад, пригадування. 40. Фон.

КРОСВОРД

1	2	3	4		5	6	7		
	8								
9					10				11
12							13		
		14		15		16			
17	18				19	20			
21			22		23				
	24				25				
26				27					28
29						30			
		31	32		33				
34	35						36		
37		38			39	40			
41									
42						43			

ВІДПОВІДІ ДО КРОСВОРДА:

За горизонталлю:

1. Нака. 5. Плов. 8. Малорос. 9. Море. 10. Алла. 12. Ан. 13. Ом. 14. Строп. 17. Ода. 19. Або. 21. Катамаран. 24. Леп. 25. Раб. 26. Телеканал. 29. Очі. 30. Ока. 31. Талія. 34. Аз. 36. Ха. 37. Рвач. 39. Етан. 41. Агакало. 42. Улар. 43. Лось.

За вертикаллю:

2. Амон. 3. Кар. 4. Алеут. 5. Право. 6. Лол. 7. Осло. 9. Мазок. 11. Амвон. 14. Сателіт. 15. Ром. 16. Параноя. 18. Далеч. 20. Бабак. 22. Апе. 23. Ара. 26. Товар. 27. Кал. 28. Ладан. 32. Анчар. 33. Ідеал. 35. Звал. 36. Хаос. 38. Ага. 40. Тло.

Цікаво знати

21 грудня – міжнародний день кросворду, адже перший кросворд, що відповідає сучасним уявленням про нього, був створений журналістом Артуром Уїном і опублікований у недільному номері газети New York World 21 грудня 1913 року. Кросворди стали популярними в середині 1920-х років.

